

ВИЛХЕЛМ ХАУФ

ИСТОРИЯТА НА АЛМАНСОР

Част 12 от „Приказен алманах“

Превод от немски: Диляна Ламбрева, 2005

chitanka.info

Господарю, мъжете, които говориха преди мен, разказаха чудни приказки, които са чували в чужди страни, и аз трябва със срам да призная, че не зная нито една история, която би била достойна за вашето внимание, но ако не ви отегчавам, искам да ви разкажа чудните патила на един от моите приятели.

На онзи алжирски пиратски кораб, от който се спасих благодарение на вашето милосърдие, имаше младеж на моята възраст, който според мен не бе роден да носи робската роба. Останалите нещастници на кораба бяха или сурови хора, с които не ми се живееше, или хора, чийто език не разбирах. Затова аз с радост прекарвах всеки свободен час с този млад човек. Представяше се като Алмансор, а произношението му показваше, че е египтянин. Разговорите ни протичаха много приятно и един ден стигнахме дотам, че започнахме да си споделяме житейските истории. Историята на приятеля ми без съмнение бе далеч по-невероятна от моята.

Бащата на Алмансор бил знатен човек от един египетски град, чието име той не назова. Детските си години изживял доволно и радостно, бил заобиколен от целия блясък и всички удобства, които има на земята. Но не станал глезено момче, а отрано усъвършенствал духа си, защото баща му бил мъдър човек, който го учел на благонравие, а освен това учителят му бил известен учен, който го напътствал във всичко, което можело да му е полезно за неговите десет години.

Но не щеш ли франките нападнали страната му и повели война с народа му.

Бащата на момчето явно не бил много удобен за нашествениците, защото един ден, тъкмо когато се отправял към джамията за сутрешната си молитва, те дошли и поискали първо да вземат жена му като заложница за верността му към франкския народ и когато той не я дал, насила завлекли сина му в стана си.

Докато младият роб разказвал тази история, шейхът закрил лицето си, а в салона се понесъл ропот.

„Как — викнали приятелите на шейха, — как смее този млад човек да постъпва така глупаво и с подобни истории да чопли в раната на Али Бану, вместо да я заздравява? Как може той да изостря болката му, вместо да я разсейва?“

Самият надзирател на робите също се вбесил от безсрамието на младежа и му заповядал да замълчи. А младият роб бил много озадачен от всичко това и попитал шейха дали има нещо в разказа му, което е събудило неодобрението му. На този негов въпрос шейхът се изправил и рекъл:

— Не се безпокойте, приятели. Откъде може този младок да знае за моята тъжна съдба, при положение че е едва от три дни в този дом? Та мигар при страхотиите, които причиниха франките, не е възможно да съществува подобна съдба като моята? Та нима не е възможно същият този Алмансор... но продължи разказа си нататък, млади приятелю!

Младият роб се поклонил и подел отново:

— Та значи младият Алмансор бил отведен в стана на франките. Там, общо взето, се чувствал добре, защото един от пълководците го викал в шатрата си и се развличал от отговорите му, които един драгоманин трябвало да превежда. Грижел се и затова да не му липсват нито храна, нито дрехи, но въпреки всичко копнежът на момчето по майка и баща го правел твърде нещастно. То не спирало да плаче дни наред, но сълзите му не трогнали онези мъже.

Един ден те вдигнали стана и Алмансор си мислел, че ще му разрешат да се прибере, но не станало така. Войската се движела ту в една, ту в друга посока, франките водели боеве с мамелюците и влачели непрестанно момчето със себе си. Когато умолявало от все сърце командирите и полковниците да го пуснат да се върне у дома си, те не разрешавали и обяснявали, че трябва да го държат като заложник за верността на баща му. Така Алмансор прекарал много дни в поход.

Ала ненадейно започнало вълнение сред войската, което не убягнало от вниманието на момчето. Заговорило се за стягане на багаж, за оттегляне и отплаване. Като чувал това, Алмансор не можел да си намери място от радост. Защото си мислел, че сега, когато франките се завръщали в страната си, моментът бил сгоден да го освободят.

Войската се изтегляла с коне и коли назад към крайбрежието и ето че накрая се показали и закотвените кораби. Войниците започнали да се качват в тях, но дошла нощта и много малка част успяла да се настани. Колкото и да желяел да остане буден Алмансор, защото очаквал всеки момент да го освободят, сънят все пак го оборил и той

заспал дълбоко. Сякаш франките били прибавили нещо във водата му, за да го преспят, защото когато се събудил, се намирал в огряна от слънцето стая, в която не бил влизал преди. Скочил от постелята си, но като стъпил, паднал, защото подът се люлеел насам-натам и около него сякаш всичко се движело и въртяло. Отново се изправил, като се крепял добре за стените, и се помъчил да се измъкне от стаята.

Отвсякъде се чувало особено бучене и съскане. Сам не знаел буден ли бил или сънувал, защото дотогава не бил нито виждал, нито чувал подобно нещо. Най-после стигнал до една стълбичка. Вкопчил се за нея и с мъка издрапал нагоре, но само какъв ужас се разкрил там пред очите му! Наоколо имало само небе и море — намирал се на кораб. Заплакал горчиво. Искал да го върнат обратно или да скочи в морето и да доплува до родния си бряг. Но франките го държали здраво. Един от командирите наредил да му го доведат и му обещал, че ако слуша, скоро ще се прибере в родината си. Обяснил още, че било станало невъзможно да го върнат у дома по суша и че ако го били оставили на брега, щял да срещне единствено мъчителната си смърт.

Но франките не удържали на думата си. Корабът пътувал дни наред и когато най-сетне акостирал, пасажерите не се намирали вече на египетското крайбрежие, а във Франкистан! По време на дългото си пътуване, а и още в стана Алмансор се бил понаучил да разбира и говори на езика на франките, което се оказало добре дошло, тъй като в тази страна никой не знаел неговия език. Дни наред го водели към вътрешността на страната и навсякъде народът се тълпял, за да го види, защото придружителите му го представяли като син на египетски крал, който го бил пратил да се учи във Франкистан. Ала войниците разправяли така само за да накарат народа да повярва, че са победили Египет и са в траен мир с тази страна.

Придвижвали се по суша дни наред, докато най-накрая пристигнали в един град, който бил целта на пътуването им. Там го предали на един лечител, който го приел в дома си и го научил на франкските привички и мурафети.

Преди всичко Алмансор бил длъжен да носи франкски дрехи, които били много тесни и къси и съвсем не така красиви като египетските. Освен това не бивало повече да се покланя със скръстени ръце, а когато желае да покаже почитта си пред някого, трябвало с едната си ръка да свали огромната си шапка от черен филц, каквато

носели всички мъже и били сложили и на неговата глава, като едновременно с това изнесе напред десния си крак. Не му било позволено повече да седи по турски, както е според приятния обичай в Ориента, а трябвало да сяда на столове с високи крака и да провесва нозете си до пода. Храненето също му създавало немалко затруднения, защото всичко, което искал да сложи в устата си, трябвало първоначално да забодне на желязна вилица.

Докторът бил строг, лош човек, който тормозел момчето. Когато например то се изпуснело и кажело пред гости: „Салем алейкум!“, го биел с бастуна си, защото трябвало да поздрави с „Вотр сервитюр!“ . Не му било позволено също да мисли, да говори или пише на своя език; единственото, което не било забранено, било да сънува. И вероятно щял да забрави напълно езика си, ако в този град не живеел мъж, който се оказал много полезен за него.

Това бил възрастен, много учен мъж, който разбирал много източни езици — арабски, персийски, коптски, дори китайски — от всеки знаел по нещичко. Във всички страни го смятали за истинско чудо и му давали много пари, за да учи и другите хора на тези езици. Този мъж поканил младия Алмансор да го посещава по няколко пъти в седмицата, гощавал го с редки плодове и други ориенталски лакомства и младежът се чувствал като у дома си, защото старият господин съвсем не бил обикновен човек. Той поръчал да ушият на Алмансор дрехи, каквито носели големците на Египет, и ги пазел в специална стая в дома си. Щом дойдел Алмансор, той го изпращал с един слуга в онази стая и го карал да се облече напълно според традициите на страната си. После момчето се отправяло към Малката Арабия — така наричали една зала в дома на учения.

Тази зала била украсена с най-различни изкуствено отглеждани палми, бамбукови дръвчета, млади кедри и цветя, които растат единствено в Ориента. Персийски килими застинали пода, а покрай стените били наредени миндери; нямало ни един франкски стол или маса. На една от възглавниците седял старият професор, но той изглеждал съвсем различно от обикновено — около главата му бил омотан на тюрбан фин турски шал и имал прикачена дълга, бяла брада, която му стигала до пояса и изглеждала като естествена достолепна брада на издигнат човек. Носел мантия, изработена по негово нареждане от брокат, широки турски шалвари и жълти чехли. Колкото

иначе да бил кротък човек, в такива дни си препасвал турска сабя, а в пояса си затъквал кинжал, украсен с изкуствени камъни. Като капак на всичко старецът пушел с чибук, дълъг два лакътя, а наоколо му сновели облечени също в персийски дрехи слуги, някои от които си били боядисали лицата и ръцете в черно.

В началото всичко това се струвало много странно на младия Алмансор, но по-късно разбрал, че когато успеел да превключи на същата вълна като стареца, имал голяма полза от тези часове. Ако при доктора не можел да каже и дума на египетски, тук франкският бил забранен. При влизането си Алмансор бил длъжен да изрече поздрава на правоверните, на който старият персиец отвърщал с голяма тържественост. После той махвал на младежа да седне при него и започвали да разговарят на персийски, арабски, коптски и всички останали езици. Старецът наричал това „събеседване на образовани ориенталци“. До него стоял един прислужник или както го представляли в такива дни — роб и държал в ръцете си голяма книга. Книгата била обаче речник и когато старецът не се досещал за някоя дума, махвал на роба да му подаде речника, набързо го прелиствал, намирал каквото искал, и продължавал разговора.

Робите им поднасяли шербет и подобни напитки в турски сервизи и ако Алмансор искал да достави удоволствие на стареца, трябвало да каже, че всичко у него е наредено като в Ориента. Алмансор четял много хубаво на персийски и именно от това старецът имал най-голяма полза от него. Той имал много персийски ръкописи, карал младежа да чете от тях, повтарял след това старателно и по този начин усвоявал правилното произношение.

Тези дни били единствените, които носели радост на клетия Алмансор, защото старият професор никога не го пускал да си върви с празни ръце, така че често си тръгвал с ценни дарове — пари, ленено платно и други необходими вещи, които докторът отказвал да му даде.

Така преживял Алмансор няколко години в столицата на франкската държава, но копнежът му по родината не намалявал. Но когато навършил петнайсет години, станало нещо, което повлияло силно на съдбата му.

Случило се така, че франките избрали за свой император и владетел първия си пълководец — същия, с когото Алмансор често водел разговори в Египет. По големите тържества, устройвани в града,

Алмансор разбрал, че става нещо важно. Ала той не можел да си представи, че новият император е същият мъж, когото познавал от Египет, защото пълководецът бил много млад човек.

Един ден Алмансор вървял по един от онези мостове, които превеждат оттатък широката река, която тече през града. Тогава забелязал мъж, облечен в проста войнишка униформа, който стоял облегнат на перилата и гледал към вълните. Чертите на този човек му направили впечатление и си спомнил, че го бил виждал по-рано. Прехвърлил в паметта си местата, с които вероятно го свързвал, и когато стигнал до Египет, изведнъж се досетил, че този мъж е онзи франкски пълководец, с когото често водел разговори в стана и който винаги се отнасял грижовно и благосклонно към него. Не знаел точно името му, но събрал кураж, пристъпил към него със скръстени ръце на гърдите според обичая на страната си и го назовал с прозвището, с което бил известен сред войниците:

— Салем алейкум, Petit-Caporal!^[1]

Мъжът се озърнал смаян, вгледал се в младия човек проницателно, позамислил се малко и възкликнал:

— За Бога! Нима е възможно! Ти си тук, Алмансор?! Какво прави баща ти? Как е в Египет? Какво те води отново при нас, в страната ни?

Тогава Алмансор не могъл да се сдържи, заплакал горчиво и отвърнал:

— Значи не знаеш какво ми причиниха онези кучета, сънародниците ти, ефрейторче? Не знаеш, че не съм виждал страната на дедите си вече толкова години?

— Не искам да си представям — рекъл мъжът и навъсил чело, — не искам да си представям, че са те завлекли с нас насам.

— И още как — отговорил Алмансор. — В онзи ден, когато войниците ви се качваха на корабите, видях за последен път отечеството си. Те ме отведоха със себе си и един командир, който се трогна от злочестината ми, наброи тежки жълтици на един проклет доктор да ме гледа, а той ме бие и ме държи полугладен. Но е хубаво, че те срещам тук, ефрейторче — продължил открито той. — Трябва да ми помогнеш.

Мъжът се засмял и го попитал каква помощ очаква от него.

— Виж — рекъл Алмансор, — не е редно да искам нещо от теб. Ти бе винаги добър към мен. Знам че си беден човек и макар да бе пълководец, никога не се носеше добре като другите. И сега, ако съдя по куртката и шапката ти, положението ти не е много добро. Но франките наскоро си избраха султан и без съмнение ти познаваш хора, които са му приближени — някой ага на еничарите, ефенди на младите пленници или капудан-паша?

— И после какво? — попитал мъжът.

— Пред тях можеш да кажеш някоя добра дума за мен, ефрейторче, да помолят султана на франките да ме освободи. Освен това ще са ми нужни малко пари за пътуването по море. Но преди всичко трябва да ми обещаеш да не споменаваш нищо за това нито пред доктора, нито пред арабския професор.

— Кой е този арабски професор? — попитал онзи.

— Един странен човек, но за него ще ти разкажа някой друг път. Ако някой от тях двамата научи, никога няма да напусна Франкистан. Искаш ли да говориш за мен пред агите? Кажи честно!

— Ела с мен! — рекъл мъжът. — Може пък да ти помогна още сега.

— Сега? — възкликнал младежът уплашено. — Сега за нищо на света! Докторът ще ме пребие. Трябва да бързам да се прибирам вкъщи.

— Какво носиш в тази кошница? — запитал го мъжът, като го задържал.

Алмансор се изчервил и първоначално не искал да покаже, но накрая рекъл:

— Виж, ефрейторче, тук съм принуден да върша толкова долни услуги каквито изпълняват най-нископоставените слуги на баща ми. Докторът е стиснат човек и всеки ден ме праща на пазара за зеленчуци и риба, който се намира на един час път от нас. Там съм принуден да пазарувам сред мръсните женоря, защото е с няколко гроша поизгодно, отколкото в нашия квартал. Погледни само — заради тази вмирисана херинга, заради една салатка и парченцето масло трябва да изминавам по два часа път всеки ден. Ех, ако узнаеше баща ми!

Мъжът, с когото споделил това, се трогнал от участието му и му рекъл:

— Хайде, ела и не се безпокой. Докторът не ще ти стори нищо, дори ако днес не яде херинга и салатата! Успокой се и ела!

Като рекъл това, той хванал Алмансор за ръка и го повел със себе си. И макар че само при мисълта за доктора сърцето на момчето се разтуптявало, в думите и изражението на мъжа то усетило такава увереност, че решило да го последва.

Така, с кошницата под ръка, редом с войника извървяло много улици, но за своя изненада забелязало, че всеки, щом ги видел, се спирал, свалял почтително шапка и ги проследявал с поглед. Алмансор споделил впечатлението си с придружителя си, но той само се засмял и нищо не казал.

Най-сетне стигнали до един разкошен дворец и мъжът се насочил натам.

— Къде си тръгнал, ефрейторче? — попитал го Алмансор.

— Тук е моят дом — отвърнал той. — И искам да те заведа при съпругата ми.

— Ау, как добре си се наредил! — продължил Алмансор. — Сигурно султанът ти го е подарил.

— Да, кралят ми го даде, тук си прав — отвърнал придружителят му и го въвел в двореца. Там се заизкачвали по широко стълбище и стигнали до един красив салон. Ефрейторчето казало на момчето да остави кошницата си и двамата влезли в разкошен салон, където на един диван седяла жена. Мъжът я заговорил на някакъв непознат език, двамата се смели много на това, което ѝ разправил и тя започнала да разпитва Алмансор на франкски надълго и нашироко за Египет. Най-сетне ефрейторчето рекло на младежа:

— Знаеш ли кое е най-доброто? Аз ще те отведа още сега при императора и ще разговарям с него за теб.

Алмансор много се стреснал, но се сетил за тежкото си положение и за мъката, която изпитвал по родината си.

— На нещастните — обърнал се той към двамата — Аллах вдъхва голяма смелост в трудни моменти. И мен, бедното момче, не ще изостави. Искам да го сторя, искам да ида при него. Но кажи, ефрейторче, трябва ли да коленича пред него? Да падна на очи дори? Какво трябва да сторя?

Двамата се засмели отново и го уверили, че нямало нужда да прави всичко това.

— Страшен и горд ли е султанът? — не спирал да пита Алмансор. — Има ли дълга брада? Има ли страшен поглед? Кажи как изглежда?

Придружителят му отново се засмял, а после рекъл:

— Предпочитам да не ти го описвам, Алмансор, ти трябва сам да отгатнеш кой е. Ще ти спомена само един отличителен знак: когато се появи, всички в салона ще свалят шапките си в знак на почит. Този, който остане с шапка на глава, е императорът.

При тези думи той уловил Алмансор за ръка и двамата се отправили към приемния салон на императора. Колкото повече приближавали, толкова по-силно чувствало момчето сърцето си да бие, а щом стигнали до вратата, коленете му се разтреперили от страх. Един прислужник отворил вратата и вътре видели над трийсет мъже, застанали в полукръг, и всички до един в разкошно облекло, със златни нашивки и звезди, както си бил обичаят за най-личните аги и бейове на султана в страната на франките. Алмансор си помислил, че придружителят му, който имал най-невзрачен вид, навярно бил сред най-нископоставените измежду тях. Всички си били оголили главите и Алмансор започнал да търси с поглед кой е с шапка, защото именно той следвало да е императорът. Но търсенето му било напразно. Всички държали шапките си в ръце, следователно императорът не бил сред тях. Тогава погледът му попаднал случайно на придружителя му и — я виж ти! Неговата шапка си стояла на главата!

Младежът бил озадачен, покъртен. Изгледал продължително придружителя си и като свалил сам шапката си, рекъл:

— Салем алейкум, ефрейторче! Доколкото знам, аз не съм султанът на франките, значи не ми прилича да стоя с покрита глава. Ала ти си този, който носи шапка. Ефрейторче, да не би ти да си императорът?

— Позна — отвърнал онзи. — А освен това съм твой приятел. Моля те, не приписвай теглилата си на мен, а на нещастно стечение на обстоятелствата и бъди убеден, че още с първия кораб ще отплаваш обратно към родината си. Върни се обратно при жена ми и ѝ разкажи за арабския професор и всичко, което знаеш. Херингите и салатата смятам да пратя на доктора. А ти ще останеш да гостуваш в двореца ми, докато дойде време да отпътуваш.

При тези негови думи Алмансор паднал на колене, целунал ръката му и помолил за прошка, задето не могъл да познае по-рано, че това бил императорът.

— Прав си — отвърнал той, — когато човек е едва от няколко дни кайзер, не може да му е изписано на челото.

Като рекъл това, му дал знак да се оттегли.

От този ден нататък Алмансор заживял щастливо и доволно. Разрешено му било да посети още няколко пъти арабския професор, за когото разказал на императора, но доктора не видял никога повече.

След няколко дни императорът го извикал при себе си и му съобщил, че корабът, с който възнамерява да го изпрати в Египет, скоро вдига котва. Алмансор бил извън себе си от радост. Няколко дни му били достатъчни, за да се снабди с всичко нужно за из път и натоварен с богати подаръци и скъпоценности и преизпълнен с благодарност, да се сбогува с императора и потегли към кораба, с който отплавал.

Ала Аллах бил пожелал, преди да види родното крайбрежие, да го подложи на още изпитания и в неволя да закали смелостта му още по-силно.

По това време друг франкски народ, англичаните, водел с императора война по море. Те плякосвали корабите, които успеели да победят. Случило се така, че през седмия ден от пътуването, корабът, на който се намирал Алмансор, бил обграден и попаднал под обстрела на един английски кораб. Наложило се да се предаде и целият екипаж да се прехвърли в по-малък кораб, който продължил да пътува заедно с английския. Но в морето е не по-малко несигурно, отколкото в пустинята, където разбойниците изневиделица нападат кервани, убиват и плякосват. Един пиратски тунизийски кораб нападнал английското корабче, което бурята била откъснала от по-големите съдове, пленила го и всичките му пътници били откарани в Алжир и продадени като роби.

Алмансор карал робията си не така тежко като християните, защото бил правоверен мюсюлманин, но въпреки това не му било никак леко, защото трябвало отново да се прости с всяка надежда да види отново родината и баща си. В Алжир той живял при един богат човек пет години и задължението му било да полива цветята и да обработва градината. Но после господарят му се поминал, не оставил близки наследници, имотът му бил разпокъсан, робите му разделени и

Алмансор попаднал в ръцете на един търговец, който в това време стягал кораб, за да откара и продаде на друго място по-скъпо робите си.

Съдбата бе пожелала аз също да съм роб на търговеца и да попадна на същия кораб като Алмансор. Там ние се запознахме и той ми разказа за невероятните си приключения.

А щом пристигнахме, аз станах свидетел на чудната воля на Аллах! Крайбрежието, на което слязохме от лодката, бе това на неговата родина, а пазара, на който ни предлагаха за продан, беше този на родния му град и о, Боже! Нека бъда кратък — човекът, който го купи, бе родният му баща!

Тази история накарала Али Бану дълбоко да се размисли. Тя неволно го била завладяла, той дишал учестено, погледът му горял и малко му оставало да прекъсне младия си роб, защото бил недоволен от края.

— Може сега да има двацет и една години, казваш? — заразитвал го той.

— Господарю, той е на моята възраст — двацет и една, двацет и две.

— И кой град назоваваш за роден? Това ти не каза.

— Ако не се лъжа — отвърнал младежът — май бе Александрия!

— Александрия! — възкликнал шейхът. — Това е моят син! Той къде е? Къде остана? Не спомена ли, че се казва Кайрам? Очите му тъмни ли са и косата кестенява?

— Да, и в съкровени мигове се зовеше Кайрам, а не Алмансор.

— Но Аллах! Аллах! Я ми кажи — баща му го бил купил пред твоите очи, рече ти. Той ли каза, че това бил баща му? Значи все пак не е моят син!

Робът отвърнал:

— Той ми рече: „Благословен да е Аллах! След толкова мъки виждам пазара на родния си град.“ След малко обаче иззад ъгъла се зададе един личен мъж. Тогава той възкликна: „О! Какъв скъп небесен дар са очите! Ето че виждам отново своя почитаем баща!“

А мъжът дойде при нас, загледа ни и накрая купи този, на когото се бе случило всичко това. Тогава той отново се обърна към Аллах, отправи гореща благодарствена молитва и ми прошепна: „Сега отново

съм на седмото небе от щастие, този, който ме купи, е моят собствен баща.“

— Значи все пак не е моят син, моят Кайрам! — рекъл шейхът, разтърсен от мъка.

Тогава младежът не могъл да се сдържи повече. Сълзи на радост бликнали от очите му, той се хвърлил в нозете на шейха и извикал:

— И въпреки това той е вашият син, защото вие сте този, който го купи!

— Аллах, Аллах! Чудо, това е истинско чудо! — викнали присъстващите и се скупчили около тях. А шейхът се изправил безмълвно и се загледал смаяно в младежа, който вдигнал към него красивото си лице.

— Приятелю мой, Мустафа — обърнал се той към стария дервиш. — Пред очите ми се спуска пелена от сълзи и не мога да видя дали това са чертите на майката на Кайрам, които той наследи. Доближи се и го разгледай!

Старецът пристъпил по-близо, дълго гледал момъка, сложил ръката си на челото му и рекъл:

— Кайрам! Какво гласеше мъдростта, която ти казах в деня, в който те сполетя нещастие и бе отведен във франкския стан?

— Скъпи мой учителю! — отвърнал младежът, като издърпал ръката на стареца върху устните си. — Тя гласеше: „Когато някой обича Аллах и има чиста съвест, не ще бъде сам дори в пустинята и не ще страда и в най-голямата беда. Защото има двама другари, които го подкрепят и утешават.“

Тогава старецът вдигнал към небето поглед, изпълнен с благодарност, притеглил младежа към себе си, побутнал го към шейха и казал:

— Приеми го! Колкото е сигурно, че десет години жали по него, така е във съмнение, че това е твоят роден син, Кайрам.

Шейхът не бил на себе си от радост и възторг и не можел да се нагледа на своя завърнал се син. Да, без съмнение това било неговото момче, както си го спомнял от времето, когато го загубил. И всички присъстващи споделяли радостта му, защото го обичали и всеки от тях се чувствал така, сякаш бил дарен със син.

Песни и веселие изпълнили отново салоните, както в прежните дни на щастие и радост. Младежът трябвало още веднъж да разкаже

историята си и всички възхвалили арабския професор и императора, както и другия човек, който се грижил за Кайрам. Гостите останали до късно през нощта и когато тръгнали да се разотиват, шейхът дарил богато всеки от приятелите си, за да не забравят този радостен ден.

А четиримата младежи представил на сина си и ги поканил да го навестяват. С писаря се уговорили да четат, с художника да правят пътешествия, с търговеца да се наслаждават на песни и танци, а с последния да подготвят всички останали удоволствия. После ги дарили богато и те напуснали щастливи дома на шейха.

— На кого дължим всичко това? — говорели си те помежду си. — На кого друго освен на стареца? Кой можеше да си представи подобно нещо тогава, когато стояхме пред дома на шейха и го одумвахме?

— И как лесно можехме да се подведем и да не си вземем поука от мъдрите слова на стареца — обадил се друг. — Или дори да му се подиграем? Защото той изглеждаше така опърпан и окаян, та кой можеше да се досети, че е мъдрият Мустафа?

— И колко чудно! Не изказахме ли точно на това място желанията си? — рекъл писарят. — Единият от нас искаше да пътува, вторият да пее и танцува, третият да има добра компания, а аз — да чета и слушам истории. Не се ли изпълниха всичките ни мечти? Мога ли сега да чета и купувам книгите на шейха?

— А аз да подреждам масата му, да се грижа за най-хубавите забавления и сам да присъствам на тях?

— А аз не мога ли, щом ми се прииска да слушам песни и музика и да се любувам на танци, да ида при шейха и да го помоля за робите му?

— А пък аз до ден днешен бях беден и не можех да мръдна никъде извън града. А сега не мога ли да пътувам, накъдето пожелаая?

— Да — казали си всички, — стана добре, че послушахме стареца. Кой знае какво щеше да излезе от нас, ако не се бе случило така.

Като си казали това, те се разотишли радостни и щастливи по домовете си.

[1] Дребен ефрейтор, ефрейторче (фр.) — прякор на Наполеон Бонапарт. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.